

HISTORISKE
HUSE

Historiske Huse
Borgergade 111
1300 København K

Tlf. 45 57 12 22
sekretariat@historiskehuse.dk
www.historiskehuse.dk

Bygningskulturens Hus, den 9-1-2022

Historiske Huse har i skrivelse af 18. december modtaget høring over forslag til lov om ændring af museumsloven og lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet (Ændring af regler på fortidsmindeområdet)

Historiske Huse (HH) takker for modtagelse af høringsmateriale vedrørende opdatering af museumslovens bestemmelser om beskyttede fortidsminder.

HH støtter kulturministerens ønske om en bedre balance mellem beskyttelse, formidling og tilgængelighed, herunder at hensynet til formidling og tilgængelighed styrkes i forbindelse med dispensationer til ændringer på fortidsminder.

HH støtter ligeledes, at en række andre udfordringer med den eksisterende museumslovs bestemmelser om beskyttede fortidsminder ønskes løst.

HH bemærker, at det overordnede princip i loven fortsat skal være, at der ikke må foretages ændringer i fortidsminder, men også at der fortsat skal være mulighed for dispensation.

I det følgende fremsættes HHs bemærkninger og kommentarer til:

- **Forslag om et nyt stk. 3, i § 29 j, der angiver en række forhold, der bl.a. kan tillægges positiv vægt, når det vurderes, hvorvidt der er tale om et særligt tilfælde, hvor der kan gøres undtagelse fra § 29 e, stk. 1, om at der ikke må foretages ændringer i fortidsmindet.**

HH kan støtte, at der i § 29 tilføjes en række forhold, der bl.a. kan *tillægges positiv vægt*, når det vurderes, *om der foreligger et særligt tilfælde, hvor der kan gøres undtagelse fra § 29 e, stk. 1.*

HH støtter den af ministeren nedsatte arbejdsgruppes anbefalinger om ”at dispensation til ændringer i beskyttede fortidsminder, der er betinget af formidling og tilgængelighed, kun i begrænset omfang må påvirke fortidsmindets fysiske dele eller forståelsen og oplevelsen af fortidsmindet og dets visuelle fremtoning negativt. Ændringerne skal ligeledes i udgangspunktet være reversible, fagligt begrundet og fremme en bedre forståelse og oplevelse af fortidsmindet for offentligheden.”

Historiske Huse er et formaliseret samarbejde mellem

Bygnings Frednings Foreningen BYFO (cvr 88628411) og Foreningen Bevaringsværdige Bygninger (cvr 25010078)

Undtagelsesvis dispensation til omfattende visuelle og fysiske ændringer:

HH støtter ligeledes arbejdsgruppens anbefalinger om "at der undtagelsesvist kan gives dispensation til mere omfattende visuelle og fysiske ændringer end efter hidtidig praksis, hvis disse ændringer vurderes ekstraordinært at understøtte fortidsmindets formidling og tilgængelighed, og hvis der er tale om et fagligt velbegrundet projekt, der samlet set styrker forståelsen og oplevelsen af fortidsmindet til gavn for almenvellet."

HH mener dog, at man så vidt muligt bør placere tilbygninger og større bygninger på afstand af fx ruiner på fortidsmindet, så disse stadig kan opleves i sin helhed, sådan som det fx så overbevisende er gjort på Hammershus Slotsruin.

Derudover bør dispensation til mere omfattende visuelle og fysiske ændringer gives under forudsætning af, at der udøves stor forsigtighed og tilstræbes proportionalitet både mellem tilføjelser og fortidsminde og mellem indgrebets omfang og de gevinster, der opnås i forhold til formidling og tilgængelighed. Vi støtter arbejdsgruppens anbefalinger om, at der tilstræbes reversibilitet ved alle ændringer.

Under alle omstændigheder mener HH, at der forud for dispensation af mere omfattende karakter bør udarbejdes en værdibaseret fredningsbeskrivelse, hvor det fremgår, hvor værdifuld det pågældende fortidsminde er. Som det er nu, forekommer alle fortidsminder at være lige værdifulde og bliver også opfattet og administreret som sådan.

Dispensation på bebyggede fortidsminder med blandt andet privat beboelse:

HH ser med tilfredshed, at det anbefales, at der i forbindelse med vurderingen af, hvorvidt der er tale om et særligt tilfælde, som kan begrunde dispensation på bebyggede fortidsminder (efter 1536, evt. 1660), kan udvises større fleksibilitet i forhold til at imødekomme privat beboelse samt almene, offentlige behov. §29 j Stk. 3, 2)

HH ønsker en lempet administration af privatejede bebyggede voldsteder (efter 1536, evt. 1660), der anvendes til beboelse, hvortil offentligheden ikke har adgang. HH ønsker, at der i administrationen af disse voldsteder efter individuel vurdering gives mulighed for opsætning af lette konstruktioner samt flisebelagte terrasser. Tilladelserne kan evt. gives som tidsbegrænsede tilladelser.

- **Forslag om indsættelse af en bemyndigelsesbestemmelse til kulturministeren til at fastsætte nærmere regler om ændringer af underordnet betydning, hvor der ikke skal søges om dispensation.**

HH støtter tilføjelsen i §29 e, stk. 1, 1. pkt., hvor *medmindre ændringerne er af underordnet betydning* indsættes efter "fortidsminder" jf. regler fastsat i medfør af § 29 e, stk. 6.

HH støtter et nyt stk. 6, i § 29 e, hvor *kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om ændringer i tilstanden af fortidsminder, der er af underordnet betydning efter stk. 1, herunder hvilke ændringer i tilstanden af et fortidsminde, der anses for at være af underordnet betydning.*

- **Forslag om at fortidsminder, som er opført efter 1865, fremover ikke automatisk vil være beskyttede, men først efter meddelelse af kulturministeren**

HISTORISKE
HUSE

HH støtter ændringen af Bilag 1. Kapitel 1, hvor "Følgende fortidsmindetyper er omfattet af beskyttelsen i henhold til lovens § 29 e, hvis de er synlige i terrænet" til *Følgende fortidsminder er omfattet af beskyttelsen i henhold til lovens § 29 e, hvis de er synlige i terrænet og ikke er opført efter år 1865*

HH støtter ligeledes tilføjelsen efter nr.17 som nye numre i Bilag 1, Kapitel 2

18) *fortidsminder omfattet af kapitel 1, som er opført efter år 1865*

19) *Øvrige kulturhistoriske anlæg, konstruktioner og sammenhænge, der vurderes væsentlige at sikre som fortidsminde.*

- **Forslag om at der oprettes en kulturarvsafdeling i Miljø- og Fødevareklagenævnet, med tilknytning af to sagkyndige personer med faglig indsigt på kulturarvsområdet**

HH støtter, at der i lov nr 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet, som ændret ved §57 i lov nr. 338 af 2. april 2019, § 27 i lov nr. 58 af 28. januar 2020, § 73 i lov nr. 133 af 25. februar 2020 og § 2 i lov nr. 784 af 4. maj 2021, foretages følgende ændringer:

I § 3, stk 1 indsættes nyt nr 9) *2 sagkyndige i kulturarvsforhold*

HH støtter oprettelse af en kulturarvsafdeling i Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvor klagesagerne behandles med deltagelse af to sagkyndige med såvel arkæologiske som bygningsarkæologiske fagkompetencer og indsigt i såvel Museumsloven som Bygningsfredningsloven.

I § 4 indsættes efter Stk. 8 nyt Stk. 9 *til beskikkelse som sagkyndige medlemmer efter § 3, Stk. 1, nr. 9, og suppleanter for disse indstiller Organisationen danske Museer, Danmarks Naturfredningsforening, ICOMOSs Danmark og Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur i forening tre kandidater. Dansk Industri, BYFO Historiske Huse, Landbrug og Fødevarer, Bygherreforeningen og Landdistrikternes fællesråd indstiller ligeledes i forening tre kandidater.*

HH støtter at Organisationen Danske Museer, Danmarks Naturfredningsforening, ICOMOS Danmark og Landsforeningen for bygnings- og landskabskultur i forening indstiller tre kandidater, idet disse organisationer repræsenterer et bevaringshensyn.

Da BYFO, Historiske Huse, Landbrug og Fødevarer, samt Dansk Skovforening tilsammen repræsenterer og har det daglige ansvar for størsteparten af landets 32000 synlige fortidsminder, foreslår HH, at disse tre foreninger sammen med Landdistrikternes Fællesråd i forening indstiller tre kandidater, idet disse organisationer repræsenterer et brugerhensyn.

Jeg står meget gerne til rådighed for uddybning af HHs kommentarer.

Med venlig hilsen

Birthe Luel
direktør